

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003263

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-08-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 1332 від 29.08.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міненко Анатолій Володимирович

2. Anatolii V. Minenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0348-3541

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 12-08-2025

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9985

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.51.13

Тема дисертації:

1. Музично-виконавські особливості тромбового мистецтва XIX–XXI століть.
2. Musical and Performing Peculiarities of Trombone Art of the 19th–21st Centuries.

Реферат:

1. Дисертаційну працю присвячено обґрунтуванню специфіки дослідженню музично-виконавських особливостей тромбового мистецтва XIX–XXI століть. У ній вперше в українському музикознавстві представлено комплексне вивчення зазначеної теми в контексті еволюціонування інструменту, хронології музично-мистецьких шкіл та виконавських інновацій на тромбоні. У результаті розгляду основних складників зазначеної тематики в дослідженні виокремлено три грані висвітлення тромбового мистецтва, зокрема, в історіографічних джерелах і музикознавчих дослідженнях, в освітньо-методичних школах і виконавському еволюціонуванні, а відтак в хроніці композиторської творчості та музично-мистецьких інновацій. У цьому напрямку розглянуто: 1) історичні праці різних епох; 2) композиторська практика, зумовлена музично-естетичними запитами відповідних періодів; 3) вдосконалення виконавської майстерності і поширення супутніх навчально-методичних праць, а також відповідна екстраполяція на естетико-комунікативні і темброво-семантичні властивості тромбона, проявлені в інноваційних знахідках виконавської практики. Простежено еволюцію розвитку духового інструментарію в контексті його

використання в культових обрядах та символіці міфологічних і старозавітніх текстів, а також в якості метафорики греко-візантійської літургійної поетики, утвердженої в Україні-Русі разом із християнським обрядом. Зокрема, виявлено знаковість мідного інструментарію в українській сакральній монодії і партесному багатоголоссі. У дослідженні враховано і систематизовано методичні праці, супутні освітньо-виконавському поступу гри на тромбоні, зокрема від початку XIX століття. З цією метою розглянуто праці провідних педагогів, означені як «Школи гри на тромбоні». Аналіз розвитку цього типу літератури дозволив прослідкувати основні педагогічні засади та тенденції в розвитку національних виконавських шкіл, зокрема, пріоритетність французьких тромбоністів – виконавців і педагогів водночас, що поступово змінювали та покращували систему гри на цьому інструменті. У цьому контексті також розглянуто представників української школи в особі С. Горового, який переосмислив поняття «школа гри на тромбоні» у своїй праці «Технологія та мистецтво гри на тромбоні» (1998). Праця відзначається детальним описом всіх процесів під час гри на тромбоні, здобутим експериментальним шляхом, що вмістило об'єктивну інформацію щодо всіх аспектів гри на тромбоні. Зазначений ракурс праці С. Горового продовжив Г. Марценюк, що підтверджує високий освітньо-мистецький рівень національної школи тромбонного виконавства. Простежено тривалий шлях формування і накопичення тромбонного репертуару засобами ускладнення технічної, фактурної та теситурної компонентів, що суттєво розширило кількість виразових засобів виконавців-тромбоністів другої половини XX ст. Це дозволило також долучитись до постмодернових тенденцій злиття жанрів і стилів, а також концептуальних драматургічних рішень і театралізації виступів тромбоністів. Зокрема, твори Л. Беріо, Р. Еріксона і К. Мурата поруч з великою кількістю розширених виразових засобів, таких як мультифоніка, різноманітні шумові техніки, гра на окремих частинах інструменту, використання супутніх матеріалів (екранів, мікрофонів, побутових предметів, окулярів віртуальної реальності, динаміків, стробоскопів тощо) доповнюються ефектами сценічної поведінки. Подібні виконавські та драматургічні елементи увиразнюють більшу свободу музиканта щодо виконавської манери, розширення робочого діапазону і технічну рухливість тромбона. Водночас прослідковується застосування цифрових засобів, зокрема, електронної акустичної апаратури, акустичних колонок в растрібу інструменту у творах В. Глобокара, А. Франка, С. Гото, Б. Шнайдера. Простежено використання ігрової концепції у творах для тромбона таких композиторів як К. Мурата з його твором «Заважання», В. Глобокара «Дискурс II для п'яти тромбонів», В. Рунчака. Останній, під впливом філософської праці Й. Хейзінги «Homo ludens» написав однойменний твір «Homo ludens VI, пара анекдотів на всім відому тему» для тромбону соло та «(ria)NO TROMB ONE» для тромбону з фортепіано. Експериментування з виконавськими можливостями тромбона дозволило піти ще далі та апелювати до суміжних видів мистецтв, зокрема, до образотворчого мистецтва і супутньої йому колористиці. Така експериментальна знахідка тромбонного мистецтва проявляється у застосуванні синестезії як особливий здатності відчувати колір і звук в єдиному сприйнятті.

2. The dissertation is devoted to substantiating the specific musical and performing characteristics of trombone art in the 19th–21st centuries. For the first time in Ukrainian musicology, this topic is comprehensively studied in the context of the instrument's evolution, the chronology of musical and artistic schools, and performing innovations on the trombone. As a result of examining the main components of this topic, the study identifies three aspects of trombone art: in historiographical sources and musicological research, in educational and methodological schools and performing evolution, and in the chronicle of compositional work and musical and artistic innovations. In this direction, the following are considered: 1) historical works from different eras; 2) compositional practice determined by the musical and aesthetic demands of the respective periods; 3) the improvement of performing skills and the dissemination of accompanying educational and methodological works, as well as the corresponding extrapolation to the aesthetic-communicative and timbral-semantic properties of the trombone, manifested in innovative findings of performing practice. The evolution of wind instruments is traced in the context of their use in religious rites and the symbolism of mythological and Old Testament texts, as well as a metaphor for Greco-Byzantine liturgical poetics, established in Ukraine-Rus' along with the Christian rite. In particular, the significance of brass instruments in Ukrainian sacred monody and part-singing is revealed. The study also considers and systematizes methodological works related to the educational and performing progress of

playing the trombone, particularly since the beginning of the 19th century. For this purpose, the works of leading pedagogues, referred to as "Trombone Playing Schools," are examined. The analysis of the development of this type of literature allowed for tracing the main pedagogical principles and trends in the development of national performing schools, including the priority of French trombonists—both performers and pedagogues—who gradually changed and improved the system of playing this instrument. In this context, representatives of the Ukrainian school are also considered, in the person of S. Gorovoy, who reinterpreted the concept of "trombone playing school" in his work "Technology and Art of Trombone Playing" (1998). The work is notable for its detailed description of all processes during trombone playing, obtained experimentally, which provided objective information on all aspects of trombone playing. This perspective of S. Gorovoy's work was continued by H. Martseniuk, which confirms the high educational and artistic level of the national school of trombone performance. The long journey of forming and accumulating the trombone repertoire through the complication of technical, textural, and tessitural components, which significantly expanded the range of expressive means for trombonists in the second half of the 20th century, is traced. This also allowed for joining postmodern trends of genre and style fusion, as well as conceptual dramaturgical solutions and the theatricalization of trombonists' performances. For example, works by L. Berio, R. Erickson, and K. Murata, along with a large number of extended expressive means such as multiphonics, various noise techniques, playing on individual parts of the instrument, and the use of accompanying materials (screens, microphones, household items, virtual reality glasses, speakers, strobe lights, etc.), are supplemented by stage behavior effects. Such performing and dramaturgical elements highlight the musician's greater freedom in performance style, the expansion of the working range, and the technical mobility of the trombone. At the same time, the use of digital tools is traced, particularly electronic acoustic equipment and acoustic speakers in the bell of the instrument in the works of V. Globokar, A. Franck, S. Goto, and B. Schneider. The use of the game concept is traced in works for trombone by composers such as K. Murata with his work "Interference," V. Globokar's "Discourse II for Five Trombones," and V. Runchak. The latter, under the influence of the philosophical work "Homo ludens" by J. Huizinga, wrote the eponymous work "Homo ludens VI, a couple of anecdotes on a well-known theme" for solo trombone and "(pia)NO TROMB ONE" for trombone and piano. Experimenting with the performance possibilities of the trombone allowed going even further and appealing to related arts, particularly to fine art and its accompanying coloristics. Such an experimental finding of trombone art is manifested in the use of synesthesia as a special ability to feel color and sound in a single perception.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Міненко А. «Школа» гри на тромбоні як засіб розвитку європейського тромбонового мистецтва XIX століття. Аспекти історичного музикознавства. Вип. 28. Харків, 2022. 156 с.
- 2. Міненко А. Історичний контекст функціонування мідних духових інструментів у складі ансамблю «троїсті музики». Fine Art and Culture Studies. Вип. 4. Луцьк, 2024. С. 40–45.
- 3. Міненко А. Еволюція сурдини для мідних духових інструментів (від Стародавнього Єгипту до сьогодення). Аспекти історичного музикознавства. Вип. 27. Харків, 2022. С. 129–161.
- 4. Міненко А. Кітч як дзеркало поп-культури в епоху гіперреальності. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. № 3. Київ, 2024. С. 77–82.

- 5. Міненко А. Синестезія в музиці на прикладі «Кольорів» Б. Аппермонта для тромбону з оркестром/фортепіано. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. № 3. Київ, 2023. С. 300–307.
- 6. Міненко А. Постмодернові тромбові тенденції: від Л. Беріо до В. Рунчака. Українська музика. Вип. 3–4 (46–47). Львів, 2023. С. 49–56.
- 7. Міненко А. «Паризький клас тромбону ХІХ ст. як місце зародження європейської виконавської школи» / Зб. тез доповідей Міжнародної наукової інтернет-конференції «Світ наукових досліджень. Випуск 14» (м. Тернопіль, Україна – м. Переворськ, Польща, 24–25 листопада 2022 р.). С. 165–168.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: № 0120U101905, № 0124U002310

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сиротинська Наталія Ігорівна
2. Natalia I. Syrotynska

Кваліфікація: д. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9524-4574

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 59481632900; Web of Science Researcher ID: AAZ-2195-2021;
<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=Q61yngoAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слупський Віктор Володимирович
2. Viktor V. Slupskyi

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7249-4538

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: GNM-8144-2022;

<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=Z7gafjMAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Буркацький Зіновій Павлович

2. Zinovii P. Burkatskyi

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3566-0821

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57418313400; Web of Science Researcher ID: MVB-6975-2025;

<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=Ob4mb2cAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Громченко Валерій Васильович

2. Valerii V. Hromchenko

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2446-2192

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57221998184; Web of Science Researcher ID: D-4554-2018;

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=dd56OZwAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Дніпровська академія музики" Дніпропетровської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02214515

Місцезнаходження: вул. Ливарна, 10, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубровний Тарас Миколайович
2. Taras M. Dubrovnyi

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4879-0008

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 59933975300;
<https://scholar.google.com/citations?user=DceInUkAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Довгалюк Ірина Сергіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Довгалюк Ірина Сергіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жак Ольга Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна